Második évfolyam. Kassa, 1880. május 30-án. 22. szám.

Szerkesztési iroda: Kassa, főutcza 84. sz. a. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha nem tudjuk, kitől jön.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A VIDÉKI SZINÉSZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal: Kassa, főutcza 84. sz. a. hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre....6 frt — kr.
Fél évre.....3 frt — kr
Negyed évre..1 frt 50 kr.
Két hóra.....1 frt — kr

Előfizetések bármely naptól elfogadtatnak.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

Vélemény-nyilvánitások a szinikerületek érdekében.

III.

Kötelességet vélek teljesiteni, midőn azon ügyhöz, mely oly sokszor került szőnyegre, véleményemmel én is hozzá járulok. Ez a kerületi rendszer, a mely sokak által kárhoztatott állapot. Nem azért szólalok fel pártolólag a kerületek mellett, mintha nekem tán a legjobb kerületből jutott volna ki a részem; mert a ki ismeri a sümegi kerületet, az tudni fogja, hogy ez egyike a legkisebbeknek, s hogy abban alig van két-három város, a többi husz, többnyire kis falu, a hol is a vidék hozzájárulása nélkül megélni lehetetlenség volna. De daczára annak, én már egy év óta e kis kerületben is tagjaimnak a megajánlott fixumot pontosan fizettem, nem nagyot ugyan, de a mostani szűk pénzviszonyokhoz képest eleget. És én azt hiszem, hogy a pontos kis fixum többet ér, mint a még most is fennálló sok reménynyel kecsegtető, de semmit nem jövedelmező osztályrész — proportio, — melyet ideje volna eltörülni.

Mondom tehát, nem a tán részemre föltehető jó kerület késztet erre, hanem azon kimondott szent ige, hogy: r e n d e z z ü k m a g u n k a t, — s ezt nézetem szerint, csakis a j e l e n l e g i á l l a p o t f e n n t a r t á s á v a l é r h e t j ü k e l. — Ugyanis, ha minden igazgató kerülete egyes városait, a közönség igényeit kielégitve, polgári kötelességét teljesitve, — hagyja el, jótállok, hogy mindenkor szivesen látott vendége lesz városai közönségének. De persze, ha ezen kötelességekről megfeledkezve, és sok esetben adósság hátrahagyásával vonulnak ki egyesek valamely városból, nagyon természetes, hogy ilyen városba való bevonulástól félni kell. — Tudok erre példát felhozni, hogy ily városban a hitel helyrehozása menynyi anyagi áldozatába kerül egy-egy igazgatónak.

Magam is tapasztaltam, Sűmeg, Sz.-Gróth, Vasvár, Csepregh és Devecserben, midőn e nevezett városokba az előttem ott működött társulatok után bemenni elég szerencsés — vagyis inkább szerencsétlen voltam. — Ily dolgokat eredményezett abban a „boldog időben" nem tudom ki által eszközölt szinigazgatói bő engedélyosztogatás.

Hihetőleg nagyon sokakat ez sarkal a kerületi rendszer elleni felszólalásra, miután most meg lévén kötve az országban levő ugrálás, azt e rendszer fennállásával gyakorolni többé nem lehet. Igy van ez, uraim, fájdalom — de igaz. Ugy mondom azonban ezt, hogy a ki nem rudas, ne vegye magára.

Üdvösnek tartom továbbá a kerületi rendszert még azért is, mert eleje vétetett az oly dolgoknak, a mi már nem egyszer megtörtént t. i. hogy egy városban egyszerre két társulat is működött, a minek is végre egyiknek anyagi bukása és a társulat felbomlása lett következménye

Én tehát a kerületi rendszert j ó é s ü d v ö s n e k n y i l v á n i t o m, s annak fennmaradását s z ü k s é g e s n e k t a r t o m — azon hozzáadással, hogy a mennyiben annak létrehozása alkalmával a beosztás, — miután a körülményekkel ismeretlenek lévén, — hibásan eszközöltetett, kijavitandó, — és pedig ugy, hogy a 29 kerületet szállitsuk le p. o. 25 vagy 26-ra. Igaz ugyan, hogy elesik ezzel 3—4 kisebb igazgató, — s ezzel mintegy 30—40 ember; de a megmaradt kerületek erősbülvén, a megmaradó társulatokat szinte erősiteni kell 5—6 emberrel — s igy a fennebb emlitett 30—40 ember nem hogy feleslegessé válnék, de még a mint a tapasztalat megmutatandja, még hiány lesz; miután a megmaradó társulatokhoz ily formán még 120 ember szükségeltetik.

Végül még egy dologra akarom figyelmeztetni tisztelt pályatársaimat, arra ugyan is, hogy valamint a fát egy csapással levágni nem lehet, ugy a kerületi rendszer egy évi fennállásával se véljék, a hosszu évek során át okozott bajt orvosolhatni; hanem csak t ü r e l e m, várjuk meg mig hazánk sorsa kissé jobbra fordul, s akkor a r ó z s a is bizonyosan meg fog számunkra teremni.

B a l o g A l a j o s.

Az aradi szinház bérbeadásának kérdéséhez.

K r e c s á n y i I g n á c z ur az aradi szinügygyámolitó egylethez, a következő sorokat intézte: A lapokból olvasom, hogy az aradi szinház 1880. ősztől kezdve e g y m á s t k ö v e t ő h a t é v r e magánvállalkozónak adatik ki. Bocsásson meg a mélyen tisztelt szinügygyámolitó egylet, ha e h u z a m o s i d ő r e vonatkozó intézkedésére nézve látor vagyok egy kis észrevételt tenni.

Magyarország minden nagyobb városára a pályázatok az év első, legföllebb második hónapjában megtörténnek, s most már m a j d m i n d e n társulattal biró s z i n i g a z g a t ó g o n d o s k o d o t t magának j ö v ő t é l i á l l o m á s r ó l, mert azt legkevésbbé sejthettük mi vidéki szinigazgatók, hogy Aradra ápril hó második felében lesz pályázat hirdetve.

S ime Arad, ép azon város, hova minden valamirevalóbb szinigazgatót nemes törekvés vezet, versenytársak nélkül dobatik tán épp oly egyénnek zsákmányul, ki e város müigényeivel számot nem vetve vagy azt nem is ismerve, vagy nem bir elég szakavatottsággal, vagy nem is képes annak megfelelő szintársulatot szervezni.

Mert például én — ki szintén óhajtok még aradi szinigazgató lenni — jövő télre már le vagyok Kassára kötve, hanem ha például Arad a jövő évre mindjárt ujév után pályázatot hirdet, oly névsort akarok benyujtani, mely az aradi művelt közönség müigényeinek bizonyára megfelelend.

Egész tisztelettel kérem tehát a mélyen tisztelt szinügygyámolitó egyletet méltóztassék határozatát akként módositani, hogy a z a r a d i s z i n h á z e g y p r ó b a é v r e s esetleg 6 egymásutáni esztendőre adassék ki magánvállalkozónak azon esetben, ha az illető a közönség s az egylet várakozásának és igényeinek megfelelő előadásokat tart s szintársulatot szervez.

Ha az Aradot elnyert szinigazgatóval első évben meg lesznek elégedve, ám adják oda neki a következő öt, vagy hat évre, ezt igen helyesen fogják tenni, de ne vessék oda konczul a város közönségét s a magyar szinügyet ismeretlen egyénnek s ne zárják el a többi — ez évre már lefoglalt — szinigazgatótól a művészi szabad versenyt, mely épp a vidéki magyar szinészet anyagi jólétének, erkölcsi emelkedésének és szellemi haladásának alapja.

K r e c s á n y i I g n á c z,
a kassai szinház igazgatója.

A szavaló művészet.

VIII.

Legfontosabb a szinészre a jellem tanulmányozása, mivel a drámában nemcsak a cselekvények beszélnek, hanem a jellemek is. Például, Coriolánban három felfogás van: a nyers, rideg és büszke római. Ha valaki egyiket a három közül következetesen végig ábrázolá, nézetem szerint, távol maradt az igazságtól; mert nyers a szavazatszedésnél, rideg ellenfelével Tullus Aufidiussal szemközt, büszke a sérelmek után. Midőn pedig anyja jön elébe követül, itt jéghideg, ki azon akarattal jött hogy hajthatlan marad. Csak a szónoklat közepén indul meg, és a jéghártya, lassanként, lépésről-lépésre olvad föl a fiúi szeretet forró könyeiben; végre, legyőzve borul anyja lábaihoz, nem pirulva magán, mert itt két anya áll előtte. Az egyik Róma, másik Volumnia.

Semmi sem oly nehéz és egyszersmind szebb mint a jellem e különböző árnyalatait feltüntetni. Ez azon pont, hol a született szinész rögtön felismerhető.

Ide nem elég a hangsúly, a helyes taglejtés, a külső mozdulatok: a belső átalakulást kell látnunk, mit csupán az a r c z j á t é k fejezhet ki.

De arra hogy valakinek j e l l e m z ő arczjátéka legyen, okvetlen szükséges a szem fénye, varázsa, ereje, mit csupán a s z í v telje, hogy úgy mondjam romlatlansága tarthat fenn.

Honnan erednek a legnagyobb művészi diadalok? a szem tükréből. Azért ezt a tükröt kell égi fényében megőrzeni, mert minden ködpára meglátszik rajt. Patti nemcsak hangjával, hanem szemével hódította meg a világot.

A főpróbánál szerző a kalauz, ki megmagyarázza a jellemeket. Az alkotó legjobban ismeri saját alkotása belső szerveit. Sokszor a legjobb itész felfogása is eltér a szerző felfogásától. Például egy itész mondja: „Hogyan, a hős tudja ellenéről hogy áruló; hallja hogy új hadsereggel fenyegeti és még se szúrja le?"

Nem! — mert a bosszúállás mindig közönségesebb érzés mint a kegyelem. Némely hős szomjazza a vért, mint a nektárt, másik irtózik tőle mint Circe mérgétől, mely éget.

Azután a nagyravágyókra nézve a kegyelem — halálos döfés. —

Ezeket a szerző legjobban tudja és néha szükséges is eltérnie a mindennapi emberi indulatokból folyó cselekvényektől, hogy hősének előbbi tetteit — következetlenségnek látszó lélektani következetességgel — igazolja.

Mennyire szükséges a szerző jelenléte a próbákon, bizonyitja Don César története, mit D'ennery, az egyik szerző körül-belül igy beszél el.

A darab hőse Frederic Lamaître volt, Paris kegyencze. Neki adni utasitást annyi volt, mint Columbusnak mutatni az utat, merre van Amerika. Ő már fölfedezte a világot lelkében, látta szemeivel, ismerte a partokat, a földet, a levegőt. Dumanoir és D'ennery a szerzők még jobban ismerték Amerikájokat, mert ott születtek. A jellem alapvonásában nem birtak megegyezni. Lamaître komolyan meghallgatá az észrevételeket, de játszott tovább is saját felfogása szerint. Nem engedett a szinész, tehát engedett a szerző D'ennery, elutazván a Pyrenekbe, hogy darabja bukásának tanuja ne legyen.

Néhány pillanattal az előadás előtt Lamaître örömmel fölkiált:

— Hozzatok nekem bort! — Dumanoir barátom, mondja csak, nem volna jó, ha én kissé jókedvűen lépnék a szinpadra? Hisz csapszékből jövök. —

Természetes! — mond Dumanoir — minél vidámabb, annál jobb.

— Bizza csak rám! —

A világosság megvolt, felgyúrta kalapját, köpenyén lyukat fúrt és ott lógatta ki kardját, tántorogva lépett a szinpadra mint a kit kilöknek a korcsmából.

Az első jelenet döntött a darab sikere fölött. Száz előadás ért egymásután, azóta talán ezeret, folytonos tapsvihar és koszorúk közt.

Igy beszéli el maga D'ennery Don César de Bazán első előadásának sikerét 1844-ben.

Mi volt a különbség a két felfogás közt? A nagy drámai szinész, komoly drámahőst akart teremteni Bazanból, Dumanoir és D'ennery vidám, jó kedvü bátor, könnyelmü de büszke lovagot.

És ez alkalommal szerzőnél volt az igazság.

Hiador

(Vége következik.)

CSARNOK.

Patti Adél gyermekéveiből.

„Hosszu időre, tán örökre veszek búcsút öntől; nem akarok többé Europában énekelni. Amerikába megyek, hol oly sokáig voltam boldog, s hová legszebb gyermekéveim emlékei csatolnak."

Igy szólt hozzám Patti Adél, midőn befejezve bécsi vendégszereplését, nekem 1877. május havában Istenhozzádot mondott. (Patti Adél, mint tudjuk, azóta amerikai utjának tervéről egyelőre ismét lemondott.)

„S boldog volt az ön gyermekkora Amerikában?" kérdém tőle.

„Oh igen," — mondá sohajtva, „szerencsésebb, mint életem mai szaka."

Kora gyermekéveiről oly sok s egymástól különböző dolgokat hallottam és olvastam, — beszéljen valami összefüggőt róla.

„Szivesen," válaszolá az énekesnő, barátságos mosolylyal, kényelmesebben helyezvén el magát karosszékében. „El akarom önnek beszélni, a mit tudok, s szakitsa meg beszédemet ott, a hol és akkor, a mikor akarja."

Én, miután kényelmesebb helyzetbe tevém magamat, figyelni kezdtem, hogy Pattit, éneklés helyett egyszer már beszélni is halljam.

„Hogy fájdalom, már idős asszony vagyok, tudja ön; — mit használ nekem születésnapomat, 1843. február 19-ét titkolni? En szinházánál született gyermek vagyok, tehát tulajdonképen, mint a katona gyermekeknek, nincs hazám. Atyám siciliai, anyám római (olasz) volt; Madridban, hol mindketten az olasz Staggione (társulat) alatt énekeltek, jöttem a világra. New-Yorkban nevelkedtem. Legelőször az angol nyelvet tanultam meg, s csak azután az olaszt, s végre a franciát és a spanyolt. Csaknem csecsemő koromban jöttem Amerikába, hová szüleim egy olasz Impressarióval átköltöztek. Atyám Patti Salvátor."

„Mintha most is magam előtt látnám," szóltam közbe.

Patti folytatá: „Nagy, erőteljes férfi, szőkehullámzó hajával és fekete szemeivel, ki mint barátságos feje kis családisztalának, a levest osztá ki, jó énekes (tenorista) volt, s kedvelt tagja a társulatnak; anyám több volt, mint az, nagy művésznő. Hirét, még mint Borilliné asszony (első férje neve) érte el Olaszhonban. — A közönség által kitüntetve, még Grisit is elhomályositá, ki többé nem akart ugyanazon városban anyámmal föllépni. Egész családunk zeneileg művelt volt, mostoha bátyám Borilli, egy képzett énekes adta nekem az első ének leczkét, még pedig nem felületesen, ide-oda ugrálva az ének iskolában, hanem egészen rendszeresen s alaposan."

Tehát nem ugy van, mint hiszik, hogy első és egyedüli tanitója, általánosan ságora: Strakosch volt?

„Semmiesetre! Strakosch, egy osztrák kis morvai városkából, csak később jött, mint fiatal zongorajátszó New-Yorkba, s nőül vette idősb Amália nővéremet, ki akkor a legszebb mezzosopran hanggal birt; hanem fájdalom! csakhamar el is veszté. Strakosch csak Rozina szerepét tanitotta be velem a „Szevillai borbély"-ből és később, midőn, mint képzett énekesnő Europában utaztam, szerepeimet ismételtem vele."

(Vége következ.)

Széchenyi ünnepély az eperjesi szinházban.

A legnagyobb, s a közügyek felvirágoztatásában legtöbb, leggazdagabb érdemekkel biró magyarról, Széchenyiről mit irhatnék én szebbet, többet annál mint a mennyivel őt már eddig méltán elhalmozták. Születéséről, működéséről tölösle gesnek tartom szólani, ugyhiszem, hogy alig van magyar ember, ki erről valamit ne tudna, ugyhiszem nincs magyar ember, kinek egén Széchenyi csodálatraméltó tettei fénylő csillagként ne tündökölnének; Széchenyi nevének említésére az egész országnak szive dobban meg, el nem évülő tettei örökön élő bizonyságul fennmaradnak. Eszméi élnek, s kell hogy éljenek minden magyar szivében. De a nemzet tiszteletben is tartja emlékét. Az a nemzet, ki nagyjainak emlékét tiszteletben tartja, önmagát tiszteli meg s önmagát is nagygyá teszi.

Dicsőült Széchenyink emlékszobra-leleplezési ünnepélye napjának emlékére, az eperjesi szinházban gyönyörü ünnepély folyt le.

Eperjesen egy kör alakult, melynek czélja magasztos s e czél eléréséhez nagy fáradsággal jut; de ha e kör leküzdi az utjába gördülő akadályokat: úgy a nyelv érdekében történendő nagy missioját elérte.

A „Széchényi kör" rendületlenül folytatja működését e tót városban. Czélja: a magyar nyelv, a magyar zene megkedveltetése és a magyar irodalom ápolása és felvirágoztatása.

E körért nem adózunk köszönettel nem dicsérjük; dicséri az önmagát szép tettei által.

Legyen áldva a kezdeményező, legyenek áldva a Széchenyi kör munkásai.

E kör irodalmi kérdésekre szép pályadijakat tűzött. Többek között ezer frank aranyat is egy szindarabra (vigjáték vagy szinműre.) A „nagy magyar" nevét viselő kör május huszonharmadikán a szintársulat tagjaival a szinházban tartá meg az ünnepélyt.

Az ünnepély diszes közönséggel félig telt ház mellett következőkép folyt le:

Első szám volt a „Széchenyi kör" zenészeti szakosztályának tagjai és a szintársulat zenekara által előadott „Hunyadi nyitány".

Második szám, „Szigetvári vértanuk" első felvonása. E felvonás csinosan, összevágóan lett előadva. Tapsokat arattak: Breznay, Lászlóffy, Kreesányi, az est dicsőségéből jutott Tokaynénak és Kiss Mihálynénak is.

Harmadik szám. „Leánykérő" czimü egy felvonásos népszinmű. Molnár Erzsi és Kiss Mihály szép hangon elénekelt kedves népdalai közül mindegyiket tapsokkal jutalmazák s többet közülök ismételtettek is. A felvonás végén a karszemélyzet által tüzzel és ügyességgel tánczolt csárdást a lelkesedett közönség megujráztatta.

Az ünnepély fénypontját a negyedik szám képezte. Melodrama kisérete mellett szavaltatott Kósza Barnától egy alkalmi óda. A költemény nem emelkedig az ódától megkivántató magaslatra, hiányzik belőle a tűz, a valódi lelkesedettséget sugárzó meleg. Életet öntött e költeménybe Krayzell Aranka kisasszony, mert igen szépen, mély érzéssel, drámai hévvel (bár némi működvelői modorosságtól nem menten) szavalta el e költeményt. A közönség a kisasszonyt sikerült szavallatáért egy szép koszoruval tisztelte meg. Befejezésül a közös zenekar kisérete mellett a szinházi énekkar nehány működvelő közreműködésével Kölcsey Hymnusát énekelte el. Az első versszak bevégeztével felment a hátsó függöny, s ott látszott a Széchenyi mellszobra mellett, a Kreesányi tapintatosan rendezett és helyes felfogást tanusító szép allegorikus képlet.

A közönség a sikerült képletet óriási tapsviharral fogadta.

E magasztos lélekemelő ünnepély mindnyájunk szivét szent ihlettséggel tölté be „Harczolni tovább lankadatlanul hazánk jobblétének előmozditásáért." Ezt a fogadalmat ujitottuk fel sziveinkben. Ha országunk lakósainak csak egy harmada ugyan ezt a fogadalmat tette le e napon, ugy örömmel nézhetünk a jövő elé, mert igy nem sokára beteljesülnének nagy Széchenyink eme szavai: „Magyarország nem volt, hanem lesz."

Harrach Fridolin.

Egy hét története.

Budapest, 1880. május 26.

A hét legszebb napját a vasárnap képezé. A nemzeti- úgy, mint a népszinház csatlakoztak azon ünnepély emeléséhez, melylyel Magyarország a legnagyobb magyarnak szobra leleplezése alkalmából adózott. Magát a szinházat láttuk ünnepi köntösben s a közönség is igyekezett külsőleg kifejezni azon érzelmet, melyet gr. Széchenyi István emléke kelt. A nemzeti szinház a halhatatlannak az éreznél maradandóbb alkotmányait mutatta be,

TÁRCZA.

Kiszakitott lapok

egy veterán szinész naplójából.

I. Mikor én szinész lettem!

(Folytatás)

Atyám látva azt, hogy minden ellenvetése s lebeszélése hasztalan, e szoval tört ki „jó, legyen tehát, menj a nyomor és szenvedés elébe! hivd hozzám a direktort!" En ész nélkül futottam Fekete Gáborért a fogadóba; soha sem felejtem el azt a hosszu hóriborgas embert, bokáig érő téli kabátjában, melyben még két év mulva is francia gavallérokat játszott; mily örömmel hurczoltam a térdig érő sárban rögtön házunkhoz, hol atyámmal bezárkózva tovább egy óránál tanácskoztak, mit nekem nem volt szabad hallani, csak mint deliquens vártam a mellékszobában a kimenetelt. Ok azonban mint később megtudám mindent igen jól elvégeztek együtt még azt is, hogy 25 váltó forint lesz osztály részem és hogy a direktornál lesz kosztom. Mi kellett nekem több az akkori rajongó ifjunak? én voltam a legboldogabb, pedig ekkor tettem le boldogtalanságom alapkövét.

— Tehát holnap miután nőmmel csak magam utazom egy kocsin, eljöhet velünk az urfi — mondá az igazgató, midőn az előszobán keresztül ment atyámmal „Nem, mondá atyám, hadd bucsuzzék el rokonaitól, hadd mulassa ki magát hadd lakjék jól még egy pár nap idehaza, ugy is eleget fog a szinészetnél koplalni. Ezen nehány elejtett szóból aztán tudtam, hogy hányadán vagyok.

Három napig tartott, hol egyik, hol másik rokonomnál a búcsú lakmározás; negyedik nap még én jóizűen aludtam, midőn atyám hangja felriasztott: „Jancsi fogj be! Szabadkára viszed a fiut a komédiások után, s ugy lett; egy halasi senátor kiséretében küldött atyám saját kocsiján a szinészethez, anyám és testvéreim könyhullatással váltak el tőlem. Január 11-én 1839. léptem a szinészi pályára, s 12-ikén léptem fel először Szigligeti „Dénes" czimü drámájában mint őrtiszt, és összeesküdt. A társulat akkori tagjai voltak: Fekete, Gyöngyösi, Berzeviczi, Marosi, Boér, Kemény, Feketéné, Berzeviczíné, Telepiné, Eöri Lóra és Ligeti ez utóbbi szinlaphordó, volt. Később aztán Fekete Antonia is társulatunk tagja lett Szabadkán, kivel minthogy testvérénél volt ebéden, hamar megismerkedtem, különben is sehogy se tudván megszokni az akkori szinészek rendetlen élet módját, mely többnyire korcsmázás és kártyázásból állt; simulékonyabb voltam a női társasághoz, időmet többnyire az igazgatónénál és a többi nős szinészeknél töltém, legtöbbnyire felolvasásokat tartottam a nőknek, s iparkodtam őket megismertetni irodalmunk jelesbjeivel, s ezáltal mind a magam mind az ő szini tehetségüket szélesbitni és gyarapitni volt törekvésem czélja. Anyagilag azonban sokat kellett szenvednem, először is én, a ki a nyomort legkevésbbé sem ismeretem, egész télen fűtetlen szobában laktam, s csupán csak ebédem volt az igazgatónénál. Sokszor megtörtént még az is, hogy előbb fát kellett apritanom mivel az ebédet megfőzze a direktorné, csak aztán kaptam enni.

II. Tableaux görögtüz nélkül.

Hogy mily rend volt Fekete Gábor társulatánál és mennyire viselte szivén az igazgató a szinészet ügyét, ezt eléggé jellemzi a következő eset:

Szigetvárott ütöttük fel sátorfánkat s mivel a társulat nagy része, a folytonos jövedelmetlenség miatt megvált tőlünk, mi összesen hatan voltunk hivatva bámultatni művészetünket. Fekete igazgató szenvedélyes vadász lévén, többre becsülte a vadászatot a szinpadnál, mitsem törődött társulata tagjaival. Egy reggel elmentem hozzá, mielőtt vadászni ment volna és kértem, hogy rendezzen előadást, mert máskép éhen veszünk el. — Ugy látszott hajtott a szavamra, belátván azt, hogy nekem csakugyan igazam van.

— Irjon csak amice, — mondá — formulát, „Spekulatió pénz nélkül" cz. darabból, irják meg a szinlapokat, hordják ki, tartsanak próbát, és este játszani fogunk.

— De hát a rendezés? — kérdém én.

— Majd a feleségem elvégzi; — válaszolá, s már puskáját és vadásztarisznyáját emelte, hogy ismét látatlanná tegye magát egész napra.

— De hiszen igazgató ur, — tartóztatám vissza, — ez a darab igen rövid lesz egy estére, nem fogja kielégiteni a közönséget.

— Hát irjanak hozzá a szinlapra valami tableuxot, aztán elég lesz

— De uram, én nem tudok semmiféle tablót sem.

— Eh mit, az legkönnyebb, irják csak oda: „Dienes, a pártos nádor lefejeztetése."

— Hiszen uram, Dienes nem fejeztetett le, hanem szemeit szurták ki.

s a népszinház azon állandó emlékre engedé szemünket vetni, melyet egy nemzet emelt s melyről a lepel e napon hullt le; előbbiben az apotheosist Várady Antalnak ez alkalomra irt költeményével s a Széchenyi hymnussal, utóbbiban a szokásos Kölcsey hymnussal tevék feledhetetlenné. Mindkét ház megtelt ez estén s az előadást az ünnepelt fiai s fővárosunk vendégei is végignézték.

Szombaton az isteni szépségü Krause Ágosta k. a. lépett fel „Faust"-ban. A vendég az opera egy tehetséges gyermeke s első föllépte után itélve csak elismeréssel szólhatunk róla már azért is, mert Margarethával egy nehéz feladatot oldott meg. Legouve egy felvonásos dramoletije Kervillerné tetszéssel érte meg első előadását.

A népszinház ujdonsága „A kecskepásztor márkiné" (igy nevezték el Planquettnek mult levelemben érintett uj operettjét) pénteken kerül először szinre. Mint hirlik ujdonságkép a pályázat alkalmával dicséretet nyert népszinművek egyike követendi.

A kriszitinavárosi szinkör igazgatója változatos repertoir mellett változó szerencsével játszik.

Csütörtökön a „Csikós"-ban a szerződött népszinműénekest Balla Bélát láttuk. Régi ismerőse ő már a fővárosi közönségnek, még azon időből midőn kedvelt s ünnepelt volt. A nimbus manap elhagyá, mert hangját veszité, pedig eredeti alakitása s játéka megérdemelnék, hogy az egykori hang ismét azzá tegye, a mi volt: a vidék első népszinműénekesévé. Játékát élvezettel néztük, dalai azonban nem gyujtottak. Ez estén lépett fel P. Garay Janka k. a. ki már működvelő korában figyelemmel kisértetett. Hangja, ha e mellett játéka is gyakoroltabb lesz — szép reményekre jogosit, s a közönség már csak azért is nyujtá neki a bátoritó tetszés nyilatkozatot, mert a legnagyobb akadálylyal küzd — a német nyelvvel s ugy látszik sikerülend azt legyőznie. Az előadás alkalmával még Rozsi atyja Ujlaki s régi barátunk Tóth Antal részesült érdemszerinti tapsban, utóbbi még azon jelenetben is, midőn egy-egy üveg bor (ha ugyan az volt) egy hajtásra eltüntetett. Ma vigjátékot látunk, alkalmilag e genreről is megemlékezünk.

Nemó.

Fővárosi hirek.

— **A magyar tudományos akademia pályázatot hirdet.** A gróf Teleki József-féle drámai jutalomért 1880-ra vigjátékok pályáznak. Csupán tiszta vigjátékok fogadtatnak el, tehát a bohózatok mellőzésével. A verses forma előnyeül tekintetik a műnek hason, vagy közel hasonbecsü társak felett. Jutalma 100 arany. Határnap 1880. decz. 31-ike. A jutalom 1881. márczius 19-én adatik ki.

— **Ramazetter Jolán** k. a., a jövő hó elején, két este vendégszerepelni fog a nemzeti szinházban. Mint halljuk első fellépte szerdán lesz az „Idegennő"-ben.

— **Pálmay Ilka** asszonynak a népszinház igazgatója hatezer frt évidijt igér, ha visszaszerződik szinházához. Tewele, bécsi szinigazgató azonban kilenczezer frt évidijt ajánlott fel a művésznőnek. Kivánesiak vagyunk, ki lesz a nyertes.

— **Halálozások.** Idősb. Kaczvinszky János, egykor a nemzeti szinház egyik ismert énekese és egy idő óta nyugalmazott tagja hosszas szenvedés után, élte 62-ik évében Budapesten meghalt. — Palotay K. Gyula, a budapesti nemzeti szinház egyik sugója, 47 éves korában elhunyt. A jobb sorsot érdemelt férfinak, ki tevékeny részt vett a szereplők sikerének előmozditásában, jutalmul igen gyakran megkeseritették nyugodt perczeit, s majdnem elviselhetlenné tették helyzetét. Bezzeg ő róla nem irnak hasábokra terjedő nekrologot, mint egy kevésbbé ismert tehetségü szinészről, de minek is, hiszen ő csak sugó volt. — Legyen álmuk csendes! Béke poraikra!

— **Orczy Bódog báró**, a nemzeti szinház volt intendánsa, jelenleg Londonban zongora-tanitással foglalkozik. Forgandó a szerencse kereke!

Vidéki hirek.

— **Felkérjük** azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük május végével, a mai számmal — lejárt, hogy azt mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap elküldésében késedelem történjék. Egyszersmind kérjük a **hátralékok** szives beküldését, miután nekünk is kötelezettségeink vannak.

— **A szegedi állandó szinház.** A „Szegedi Hiradó" egyik utóbbi számában, igen alkalomszerüleg és meleg hangon irt czikkben szólal fel az állandó szinház ügyében. Többek közt ezt irja: „Nálunk első sorban mint közmivelődési tényezőben látjuk a szinészet fontosságát s főkép ebből a szempontból tartjuk szükségesnek a szinészet erélyes gyámolitását, minél életképesebbé való fejlesztését, s főkép azért sürgetjük, mint ennek nélkülözhetlen eszközét, a szinészet állandósitását, az állandó szinházat.

A hol a legkülönfélébb osztályok, le egészen a lakosság legalsóbb rétegéig, oly tömegesen látogatják a szinházat, mint nálunk, ott egy jól szervezett és vezetett állandó szinészet, megfelelő szinházzal, a közmivelődésnek oly hatalmas iskolája, hogy jótékony hatása e részben kiszámithatlan. És már ez által, de közvetve is, midőn a népet mindinkább magához édesgetve elvonja oly szórakozásoktól, a melyek erkölcsileg és anyagilag egyaránt rombolólag hatnak: — morális hatása.

Szeged hasztalan emelkedik ki romjaiból a legszebb alakban is, ha mai, általános müveltség tekintetében aránylag hátramaradt és morális szempontból is gyönge lábon álló társadalma ebben a két aesztetikai irányban át nem alakul, nem lesz képes ezt a várost soha azzá tenni, a mivé lenni más kedvező körülményeinél fogva hivatva van.

S minthogy, ismételjük, ennek a jótékony átalakulásnak egyik igen hathatós eszköze a szinház, de csak egy szolid alapon álló s jól vezetett állandó szinház: azért itt az ideje, hogy ezt a fontos eszmét végre valahára életre hivjuk. Itt a tizenkettedik óra. Mert ha most, a rekonstrukczió alatt, az állandó szinházat létre nem hozzuk, akkor az évtizedekre megmarad eszmének, s jámbor óhajtások tárgyának.

A dolog most már rendkivül sürgőssé vált; mert maholnap határoznunk kell a Falk-féle alapitvány kamatjainak hováforditása fölött Mi ezt az állandó szinház fönntartásának alapjául szántuk, és azt hisszük, ebben velünk tart Szegeden minden művelt ember. De a gyermek nem születhetik anyja előtt: előbb az állandó szinház ügyében kell tisztába jönnünk. Itt tehát tenni kell hovaelőbb.

Ez után felhivja Szeged polgármesterét, mint a város fejét, hogy álljon az ügy élére, hivjon össze egy tekintélyes értekezletet, mely kezébe véve ez ügyet, mozditsa elő a szinészet állandósitását. (Üdvözöljük t. laptársunkat e téren és hisszük, hogy Szeged lelkes közönsége megértve a korintő szózatát, nem engedi ez eszmét végkép elenyészni, hanem a szinművészet és a közmivelődés érdekében melegen felkarolja ez ügyet, melynek megvalósulását őszintén kivánjuk. Szerk.)

— **Nyiregyházan** a „Proletárok" szintén nagy tetszéssel adatott. Kendy (Zátonyi Bencze) a közönség osztatlan tapsai közt játszta végig szerepét Lászyné (Szedervári Kamilla) és Kövessy Sarolta (Irén) művészi játékát most is, mint mindig — a közönség tapsai követték. Lászy (Bankó Béni) élénk játékával s kitünő természetes humorával derültségben tartá a közönséget. — Maár Julia kitünően játszott, — Kovácsiesné gyönyörü kis Borcsa (szakácsné) volt: Latabár (Tulipán) Lipcseiné (Tulipánné), Toldy (Darvas K.), Prielle Péter (Timót) és Batla (Mosolygó) köztetszésre alakiták szerepőket. Általában az egész előadás kitünően sikerült, s a társulat ujolag bebizonyitotta, miszerint Nyiregyháza közönségének pártolását méltán megérdemelik. — Folyó hó 22-én került szinre Boccacció először, szép sikerrel.

— **Makón** utólsóelőtti előadásul, „Hunyadi László" cz. dráma adatott Abonyi Gyula ja vára, ki mint László, daliás alak volt; érzéssel szavalt, sok tapsot és egy koszorut kapott. — Aradi Gerő társulata jelenleg Orosházán működik, szép pártolás mellett.

— **Az esztergomi közönség**, mely leginkább az operetteket kedveli, mult szombaton ünnepet ült, amennyiben „Boccacció" adatott elő. Hogy a várakozás sokakat foglalkoztatott, irja az „Esztergom és vidéke", mutatja a bérletszünet daczára is igen szép számu közönség, s hogy szinészeink mennyiben feleltek meg e várakozásnak, bizonyitja a sürü és megérdemelt tapsvihar, az állandó derült hangulat, melylyel a közönség a művészetet igyekezett megjutalmazni. A czimszerepet Kissné, Fiamettát Kocsis Irma játszották; Boross Lajos és Mikei jellemző alakok voltak. Közelébb „Zsidónő" opera adatik elő Fekete tenoristával és Kocsis Irmával. A közönség szép számmal látogatja az előadásokat.

— **A „Proletárok"** Kaposvárott is szinre került május 22-én. Az előadást mindvégig lankadatlan élénk érdekkel nézte, hallgatta a közönség, s folytonos tetszés nyilatkozatokkal fogadta az egyes alakokat. A hatást emelte az összhangzó,

---

— Ne okoskodjék amice, tegye csak a mit mondtam.

— De hát aztán, hogy lesz az?

— Majd meglátja estére, majd estére ha megjövök elrendezem.

Már e szavaknál künn volt az ajtón. Még egyszer megczirógatta kölykes agarát.

— Szegény állat, sokat szenvedtél ugy e mióta nem láttál? — Ennek a szegény párának — mondá nejéhez, — különösen jó puhára főzzetek édes fiam, egy pár font hust, hadd erősödjék! Ezzel magához szólitotta vizsláit és eltünt.

Boldog állat! Egy pár font húst! Az egész társulat nem látott már két hét óta egy pár font főtt hú t! . . . . .

Este előadtuk a „Speculatió pénz nélkül" czimü darabot imigy-amugy, melynek végeztével a közönség várta a tablót. Fekete csudálkozva kérdi tőlem, mit vár a közönség, miért nem megy haza?

— Hát a tabló? — kérdém.

Most jutott eszébe először, hogy e ma estére tablót is hirdetett a szinlapon.

— Most mit tegyünk? kérdém majdnem kétségbeesve.

— Öltözzenek fel gyorsan magyar costümbe, addig én elszaladok a patikába görög tüzért.

Felöltözött kiki a hogy tudott, az az hogy lehetett rögtönözve, a „quadrope"-nak csufolt rongyokba. Mig Fekete, a gyógytárból visszajött, a közönség türelmetlensége a legnagyobb fokot érte el; de ő azzal nem törődött. Hozott magával az utczáról két csizmadia legényt is, kiválasztotta közülük az egyik kezdő szinészt, ki himzett nadrágban, és egy fakó dókába volt öltözve, róka prémes kalpaggal.

— No amice, — mondá, — maga lesz Dienes a nádor, mert maga jól néz ki, csak az a baj, hogy bajuszt nem festett, no de most már arra nincs idő, álljon ide középre, önök pedig barátim, — szólt a csizmadia legényekhez, — vegyenek kezükbe ime, egy-egy kardot; ez az ur, majd lehajtja fejét és vágják le!

A két csizmadia legény el akart szaladni ugy megijedtek, ők nem fognak gyilkosságot elkövetni.

— Hi-z az csak komédia barátim, — nyugtatá meg őket Fekete, — csak ugy tesznek mintha vágnák, de azért nem vágják ám le. No amicze, hajtsa meg a fejét, igy. A gyertyákat el kell oltani mind, hogy a görögtüz hatása annál nagyobb legyen.

— Hát én mit tegyek? — kérdém, mialatt Fekete is magára kapott valami rongyot.

— Mi amicze, ketten intrikus polát vágunk s két oldalt leskelődünk, németes öltönyünkhöz ez épen illeni fog. No készen vagyunk? — Igen? — Most huzzák fel a kortinát!

Felhuzzák a függönyt; pokoli sötétség vo't. A közönség a sok türelmetlenkedés után végre azt hitte, hogy valami szépet fog látni. Hát semmi, csak a korom sötétség. A czigányok huzták azt a gyönyörü melódiát, a mit már tudtak, hogy a tablóhoz szükséges. A direktorné gyujtogatja a görögtüzet, de csak nem akar meggyuladni. A közönség tombol, tapsol, hogy szeretne már látni valamit. Az igazgató végre ott hagyja gyilkos stellungját, s kiugrik, hogy segitsen nejének meggyujtani a görögtüzet, de az csak nem gyullad. Végre elveszti az egész közönség türelmét, s házigazdámat, egy vastag péket beküldik a szinpadra, hogy nézze meg legalább mi a baj? Ez látva, hogy a görögtüz nem akar meggyuladni: „No ördög adta, — mondá, — majd meggyujtom én, az urak csak végezzék a maguk dolgát." — Neki áll az én pékem, gyujtja, fujja, mindent tesz a görögtüzzel, de bizony csak nem gyulad meg.

— Eh, mondák néhányan a közönség közül, ugy se látunk itt már semmit, gyerünk haza. — S elindulnak hazafelé.

Dienesünknek megfájul a nyaka, a czizmadia legényeknek is a karjuk, ott hagyják állásukat. Midőn a közönség már az ajtón kivül volt, meggyuladt a görögtüz. A vastag pék örömében hirtelen kiszalad a szinpadra s onnan kezd kiáltozni, hogy jöjjenek vissza, már ég, — ég már a görögtüz. De biz ekkor már csak néhány gyermek és egy pár czigány volt a szinházban s azok jót nevettek, midőn a vastag péket látták kiabálni görögtüz fényben a szinpadon; magunk sem álltuk meg kaczagás nélkül.

Ez esemény után nem nézett meg bennünket senki. Én is átláttam, hogy ilyen rendetlen társulatnál haladni nem fogok soha, elhatároztam nem vesztegetni tovább időmet Feketénél. Felmondtam neki. Ő minden szónoki tehetségét igénybe vette, hogy ez elhatározásomról lebeszéljen; 30 váltó frt. fixumot és jutalomjátékot igért, csak maradjak nála. Én nem tudtam ellentállni a csábos igéreteknek, még egy félévig elhatároztam magamat társulatánál maradni.

Innen, — Szigetvárról, — elmentünk Nagy-Atádra, hol igen jól mentek dolgaink; Fekete pontosan fizette a fixumot, minthogy csak két tagból és családjából állt a társulat, melynek összes havi gageja 50 váltó forint volt ezt a direktor bevette egy este, mert mint ritka madarak ily faluhelyen szivesen látott vendégek voltunk.

(Folyt. követk.)

szabatos játék, mely valóban kevés kivánni valót hagyott fenn. — Közelébb „Sárga csikó“ adatott melyben Vedres tündökölt Csorba Márton-jával ki a közönséget művészi alakitással mindvégig érdekeltségben tartotta. Németh József törölmetszett pusztabiró volt. A társulat előadásai mint a „Somogy“-ban olvassuk, oly sikerültek, oly összevágók és élvezetesek, a minőket a vidéken, jó akarattal, de még felesigázott igényekkel is, csak kivánni lehet. Hiszen még az epizód szerepek is rendesen jó kezekben vannak. A derék és szerény szinigazgató mindent elkövet, hogy a közönség igényei kielégitve legyenek, mégis sajnálattal látjuk az üres házakat. Szivünk vérzik, midőn a szinművészet ezen hivatott napszámosai, fárasztó szerepeiket 10 –15 lélekszámot tevő közönségelőtt kénytelenek lejátszani, s dicséretükre legyen mondva, ekkor is oly igyekezettel, mintha csak zsufolt házakat gyönyörködtetnének.

— **Népszinmüi- és drámaipályázat.** Egy egész előadási estvét betöltő énekes népszinműre 50 arany, egy egész előadási estvét betöltő és a magyar társadalmi életből vett szinműre 30 arany pályadijt tűzök ki. A népszinmű beküldésének határ ideje folyó évi október 31. és lehetőleg egy partitura vagy zongora kivonatban az ének rész is mellékeltessék. A szinmű beküldésének határideje folyó évi november hó 30. A pályaművek a szerzők nevét lezárt jeligés levéllel alólirthoz Szabadkára küldendők. A pályadijért versenyre bocsátott művek a bruttó bevétel után a szokásos 10 százalék tiszteletdijban részesülnek s a pályadijra érdemes legjobb mű a kitűzött jutalmat is elnyeri. A tisztelet dij és jutalomban részesült művek, — kivéve igazgatásomat — szerzőjök tulajdona marad. A versenyre nem bocsátott művek visszaadatnak. Kelt Kolozsvárt, 1880. május hó 27. Erdélyi Marietta, a szabadkai szinház igazgatónője.

— **A lapunkban** folyó „Kiszakitott lapok egy veterán szinész naplójából“ czimű tárczaczikkünk jövő számban közlendő harmadik fejezetére, előre is felhivjuk t. olvasóink figyelmét, mely Petőfy Sándor lánglelkű költőnk életéből igen érdekes adatokat tartalmazand.

— **Várady Ferencz** szintársulata pünkösd másodnapján tartotta utolsó előadását Maros-Vásárhelytt. A társulattól többen elmaradtak, mivel az igazgató nem felelhet meg kötelezettségeinek. Szomorú egy állapot! Az ott maradottak, az anyagi szükségtől kényszerittetve, a működvelő társulathoz fordultak lehető felsegélésért. Az elnökség — indittatva a nyomasztó helyzettől — nemcsak helyet adott a szükségszülte kérésnek, hanem minden módjában álló tisztességes eszközt felhasznál, hogy két előadás által az elhagyott egyesek és családok felsegélését bár némileg kieszközölhesse! (M. V.)

— **Eperjesen** Kreczányi társulata, bár minden lehetőt elkövet az igazgató, még s m birja megtörni a rideg közönyt. Az előadások folyvást kis közönség előtt folynak le; még a Széchenyi ünnepély alkalmával is csak félig telt meg a terem, pedig a társulattal meg vannak elégedve. Az ottani lap örömmel constatálja azon tényt, hogy Kreczányi társulatát mindenben, a komoly igyekvés, a valódi ambitió vezérli; és az ambitio az, a mi a szinészet mesterségét művészetté emeli. Ezért mondhatjuk, hogy ha közönségünk ezen társulatot sem pártolandja, akkor a szinházépités nálunk valóságos satyra. (Bizony jó lesz az az uj szinház — magtárnak. Szerk.) — Lászlóffy Venczel Mór, a társulat szerelmes szinésze, hat heti gyakorlatra berukkolt, helyébe Szepesi Ágostont szerződtették. — Ajánljuk Kreczányinak, mielőtt Ungvárra utaznék, tekintsen be társulatával három előadásra Kassára, adja elő Legény bolondját, mely még itt ugy sem került szinre, Boccacciót és Kornevilli harangokat, legalább nem fogja annyira megérezni az eperjesi deficitet.

— **Halálozás.** Gaál István, volt pénzügyi irnok, 1878-tól szinész, ki utóbb Szabó Antal társulatánál működött, f. hó 26-án, élte 29-ik évében, hosszabb szenvedés után elhunyt. — Nyugodjék békében.

— **Bokody Antal**, a kolozsvári szinház tagja jelenleg Temesváry társulatánál vendégszerepel Zomborban. Először „Ármány és szerelem“-ben lépett föl, mint Miller, s levelezőnk értesitése szerint, a közönség nagy ovátióval fogadta; ugyszintén több felléptei alkalmával, folyvást kitüntetés tárgya volt, Temesváryné Farkas Irmával együtt; „Sárga csikó“-ban (Csorba Márton), Nőuralomban (Somkuti), Szerelem mámorosokban (Grubert), Czigányban (Zsiga) ez utóbbi bravour szerepe, melyet a közönség osztatlan tetszésnyilvánitása közt játszott végig.

— **Lászy Vilmos**, a kecskeméti szinház igazgatója, közönségünk kedvencze, a napokban Kassára jön némi ügyei elintézése végett. Számos ismerősei bizonyára örömmel veszik tudomásul idejövetelét.

— **Liptó-Sz.-Miklósról** irják: Még soha sem vártunk szintársulatot oly nyugtalanul, mint a Jakab Lajos társaságát. E 30 tagból álló társulat, a felvidéki városok köztetszését kinyerte, minek hire hozzánk is eljutott. Hogy a társulat mielőbbi ideérkezése lehetővé tétessék, a közönség maga vállalkozott a bérletek elárusitására. Az első két előadás után konstatálhatjuk, hogy várakozásunkban nem csalódtunk. A társulatnak több igen jó tagja van. Csak 6 előadásra jöttek hozzánk, de a közönség azon van, hogy a társulatot több előadásra birja.

— **„A czigány“** előadásával a Bécsben játszó kolozsvári szinészek a legzajosb tetszést vivták ki. Az éljenek pillanatokig tartottak s Pálmay Ilkát virág bokrétákkal halmozták el. A ház zsufolva volt. A társulat ez előadással érte el művészi sikerének tetőpontját, és szerzett becsületet a magyar szinészetnek.

— **Az „Esztergom és Vidéké“-ben** Sólymósy egy tárczaczikket közöl „A népszinháziak humora“ czimmel, melyben többek közt azt irja: hogy az esztergomi közönség egykori tapsai, melyekkel őt „Kvitt“ darabja előadásakor megtiszteltek „becses emlékeit“ képezik az ő lelkének! E tárczát érdekességénél fogva közölni fogjuk.

— **Mansberger Jakab ur** azt irja nekünk mult számunkban közzétett nyilatkozatunkra, hogy az ő neve a szinivilágban elismert mint becsületes emberé, ki a szinészetnek nagy áldozatot hozott, és azt még ellenségei is kénytelenek bevallani hogy ő egy vagyont áldozott fel. Nyilatkozatát — lapunk zártáig nem érkezvén meg, — jövő számban közöljük.

Szerkesztői üzenetek.

— Mansberger Jakab urnak Arad. Mult számunkat ön részére rendes időben, vasárnap reggel tettük postára, Zöldy Sarolta k. a. példányával volt összekötve. A második példányt ugyanezen számból levelünkkel egyidejüleg küldtük el. Remöljük ezt már megkapta?!

— Ladányi József urnak Jászberény. Lapunk szerkesztőjét neje, pénteken délután egy gyönyörű figyermekkel ajándékozta meg. Fájdalom azonban, „alig volt reggele, mennyi öröm s remény enyészett el vele! . . . . “ A kis ártatlan temetése, szombaton d. u. ment végbe. — Holnap levelet irunk.

— Az eperjesi szinházi levél térszüke miatt jövő számra maradt.

— W. S. urnak Tolna. Nem előlegezhetjük a dicsőséget oly könnyen, az illetőnek soha semmi hirét nem hallottuk. Küldje be darabját elolvasás végett, ha igaz, a mit irt, ajánlani is fogjuk.

— Tisza-Lökre. Jövő számban.

Állandó rovat.

Kormányengedélylyel biró szinigazgatók jelenlegi állomásai

Aradi Gerő Orosháza. — Balog Alajos Mura-Szombat. — Bényei István Szolnok — Beődy Gábor Esztergom. — Bogyó Alajos Palánka. — Csóka Sándor Kaposvár. — Kárpáthy György Zala-Egerszeg. — Gáspár Jenő Vág-Selye. — Gerőfy Andor B.-Csaba. — Hubay Gusztáv B.-Gyarmat. — Károlyi Lajos Veszprém. — Homokay László Nagy-Abony. — Jakab Lajos Liptó-Szt.-Miklós. — Kétszery József Tálya. — Kőszeghy Endre Mező-Kövesd. — Kreczányi Ignácz Eperjes. — Kuthy Béla Deés. — Mándoki Béla Nagyvárad. — Miklóssy Gyula Nyiregyháza. — Nagy Mihályné Tolna. (a társulat másik része) Kalocsa. — Szabó Antal Segesvár- — Szegedi Mihály Lippa. — Sztupa Andor Brassó. — Temesvári Lajos Zombor. — Várady Ferencz Maros-Vásárhely. — Várnay Fábián N.-Somkút — Völgyi György Nagy-Szombat.

Társulati névsor.

Kuthy Béla szintársulatának névsora:

Kuthy K. Béla, ifj. Szilágyi Béla, Török Károly, Aranyossi József, Pesti Lajos, Nagy Imre, Mátyássy József, Szemes József, Sziklay János, L. Langsfeld Ernő, Lábas Lajos, Benedek András, Kuthy Julia, Kuthy Rózsa, Kantay Teréz, L. Alszeghy Ilon, Eszéky Emma, Virágh Ilka, Bilsné Rozália, Nagyné Fánni, Lábasné Lencsi, Sziklayné Etel.

Megbizások tára.

Pályázati hirdetmény.

A beszterczebányai „magyar szinészetet pártoló egyesület“ kebeléből alakult „szinügyi bizottság“ részéről — egy magyar szintársulatnak — Beszterczebánya városában, három havi időtartamon át, vagyis 1880-ik évi október hava 15-től, 1881-ik évi január hava 15-ig terjedő működése, illetve szerződése iránt pályázat hirdettetik, s a vidéki szintársulatok t. igazgatói ezennel felhivatnak, miszerint, figyelemmel lévén a fentebb jelzett feltételek és kedvezményekre, pályázati nyilatkozatukat — a társulati tagok megnevezése s a szakképzettség részletes kiemelése mellett alólirott szinügyi bizottsági elnökhöz, jelen hirdetménynek — a Kassán megjelenő „Szinészeti Közlöny“-ben való harmadszori közzétételétől számitandó 14 nap alatt — juttatni sziveskedjenek.

A szinügyi bizottság részéről, egyelőre következő feltételek, illetve kedvezmények közöltetnek:

1. a társulat nem állhat kevesebb, mint 18 s nem több, mint 20 tagból.

2. a társulatnak „operettek“ előadására képzett tagokkal kell birnia, fősúly fektettetvén az operettek és finom salon-vigjátékokra, valamint népszinművekre.

3. a társulat — a működés sikere, és műbecséhez mért arányban, bizonyos, a szinügyi bizottság által, időről-időre meghatározandó — havisegélyben fog részesittetni.

4. a társulat működése, műsorozatának megállapitása, tagok szerződtetése, elbocsátása s helyárak meghatározása a szinügyi bizottság ellenőrzése alatt áll. A közelebbi feltételek, s a jogok kölcsönös gyakorlása szerződésileg fog megállapittatni.

5. a társulat — a városi — jól felszerelt, ujból kijavitott állandó szinházi épületben tartja előadásait, ezekért dijt nem fizet, s a fütést úgy a szinházban, mint annak mellékhelyiségeiben ingyen kapja.

Kelt Beszterczebányán, 1880. évi május 20.

Seyfried József, s. k.
a „magyar szinészetet pártoló egyesület“ szinügyi bizottságának elnöke.

Kubinyi Sándor, s. k.
jegyző.

Brillantine

finom, illatos kézi fehéritő, nem rontja a bőrt s a ruhát nem piszkolja be. A bpesti nemzeti szinház női tagjai nagy elismeréssel szólnak róla. Egy nagy üveg ára 1 frt, kisebb 50 kr. Megrendelhető Eperjesen, Benyó Györgynél a szinháznál.

A **„Szinészeti Közlöny.“** mult évi folyamból a 2-ik, 3. 4. 5. 7. 8. és 9-ik számai még megszerezhető **45 krért** lapunk kiadóhivatalában.

HIRDETÉS.

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesitve, minden ártalmas szerektől mentes és oly kitünő tulajdonságokat egyesit, hogy minden eddig a kül- és belföldön készitett porokat sokszorosan felülmulja; nagymérvű federeje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvja, az arcznak és a test szinnek ifju és természetes szinezetet kölcsönöz, ugy hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitünő hatásaiért Blaháné Louiza asszonyság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. **Müller J. L.**, ezelőtt **Vadász Ferencz özv. utóda** illatszerész urnak **Budapesten.**

A POUDRE DE SERAIL, melyet ön feltalált, valóban kitünő és nemében páratlan, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni, és megvagyok győződve, hogy felülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni.

5—10

Tisztelettel

Blaháné Louiza

Minden doboz POUDRE DE SERAIL a mellékelt bejegyzett védjegygyel van ellátva. 60 kr. és 1 frt dobozokban: valódi minőségben csupán a feltalálónál Müller J. L., ezelőtt Vadász Ferencz özv. utóda illatszerész a „Virág-királyné“-hez, **Budapest**, koronaherczeg-uteza 2. szám szerezhető meg.

Szinpadi festékek legnagyobb választékban kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kassán, kapható Megay Ágoston gyógyszerész urnál.

Scharf F. János gyorssajtónyomása Kassán.